

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Кафедра теорії і методики фізичної культури та валеології
Освітньо-професійна програма «Основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни	Організація молодіжного спортивно-оздоровчого туризму
Викладач	Мозолєв Олександр Михайлович, доктор педагогічних наук, професор
Профайл викладача	
Контактний телефон	Мозолєв О. М.: 067-380-49-81
E-mail	mozoliev64@gmail.com
Сторінка дисципліни	
Консультації	Мозолєв О.М. Очні консультації: за попередньою домовленістю (середа з 15.00 до 16.00) Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (+38067 380 49 81) в робочі дні з 10.00 до 17.00

1. Анотація до дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Модуль 1 Теоретичні основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури

Модуль 2 Компоненти педагогічної майстерності вчителя фізичної культури

Модуль 3 Професійна, творча та інноваційна діяльність вчителя фізичної культури

2. Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури» полягає в опануванні форм, методів і засобів педагогічного впливу на учнів загальноосвітньої школи задля розвитку фізичної культури і здоров'я збереження.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури» є:

- опанування сучасних теоретичних й практичних знань про принципи, форми, методи і засоби педагогічного впливу;
- ознайомлення з різними способами педагогічної взаємодії та технологією їх реалізації в освітньому процесі;
- вивчення специфіки організації й здійснення педагогічної діяльності у загальноосвітній школі, позашкільних навчальних освітніх закладах, тимчасових дитячо-юнацьких осередках.

3. Формат дисципліни:

Викладання здійснюється українською мовою на лекційних та практичних заняттях за допомогою інтерактивних навчальних підходів, що включають групове та індивідуальні завдання, само- та взаємонавчання, навчання на основі комунікативних завдань, використання ситуаційних завдань, розв'язання проблем.

Методи навчання: розповідь, опис, пояснення, узагальнення, систематизація знань, інструкції і вказівки, команд і підрахунку, демонстрації рухів, метод навчання вправ загалом, та по частинах, метод імітації рухів та підвідних вправ, створення позитивної атмосфери навчання й організації комунікації студентів, співробітництво різних рівнів (викладач-група, викладач-студент, студент-група, студент-студент); побудова навчання як серії взаємопов'язаних проблемних ситуацій; відкритість (незавершеність) навчання; швидкий зворотній зв'язок.

Blended Learning (змішане навчання) – викладання курсу передбачає поєднання зазначених вище форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо- та відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

4. Результати навчання

У результаті вивчення курсу студенти демонструють:

Інтегральна компетентність. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері фізичної культури та туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів суміжних галузей наук і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про суспільство, розвиток суспільства, техніку та технології, використовувати різні види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 13. Здатність до адаптації та дії у нестандартних ситуаціях.

ЗК 14. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

СК 3. Здатність розуміння фахової термінології, здійснювати пошук, аналіз та оцінювання інформації, необхідної для вирішення педагогічних завдань та професійного вдосконалення.

СК 4. Здатність використовувати у навчально-виховному процесі спортивне обладнання, інвентар та технічні засоби навчання.

СК 5. Здатність здійснювати навчальну, навчально-тренувальну, спортивно-масову роботу з різним контингентом учнів.

СК 10. Здатність аналізувати особливості сприйняття та результати засвоєння учнями навчального матеріалу з метою корекції педагогічного процесу для більшої його ефективності.

СК 11. Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, комунікативність.

СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку, оволодівати новими видами фізкультурної діяльності.

СК 13. Здатність застосовувати нові технології та сучасні методики навчання у фізичному вихованні.

СК 15. Здатність організовувати та проводити заходи щодо попередження та профілактики травматизму, надавати першу долікарську медичну допомогу, забезпечувати охорону життя учнів.

Перелік програмних результатів навчання, які формуються в процесі оволодіння цією дисципліною:

РН-З 2. Розуміти значення фізичної культури та спорту у формуванні всебічно й гармонійно розвинутої особистості.

РН-З 4. Знати та володіти сучасними педагогічними технологіями організації занять з фізичного виховання, туризму та фітнесу.

РН-З 6. Знати правила техніки безпеки і санітарно-гігієнічні вимоги щодо організації процесу фізичного виховання та професійної діяльності.

РН-З 7. Знати і володіти основами комплексного контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів, визначати помилки та шляхи їх усунення.

РН-У/Н 1. Знаходити та аналізувати фахову інформацію, проявляти навички критичного мислення, творчості, самостійності, колективної взаємодії.

РН-У/Н 5. Застосовувати сучасні педагогічні та інформаційні технології, методики навчання й вдосконалення для вирішення професійно-педагогічних завдань.

РН-У/Н 6. Аналізувати педагогічні процеси, психічні, емоційні й фізіологічні стани учнів під час занять фізичною культурою.

РН-К 1. Володіння українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

РН-К 2. Формувати комунікаційну стратегію з учнями та їх батьками, колегами з дотриманням морально-етичних норм і правил.

РН-К 3. Володіти прийомами спілкування та вміти використовувати їх у роботі з окремою особистістю і колективом, керуючись у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

РН-ВіА 1. Аналізувати суспільні процеси у сфері освіти, професійні проблеми, події у світі спорту та фізичної культури, самостійно приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів та гуманістичних ідеалів.

РН-ВіА 2. Удосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію, розширювати свій кругозір на сучасні світові та регіональні тенденції з розвитку фізичної культури і спорту, свідомо вчитися впродовж життя.

РН-ВіА 3. Створювати освітнє середовище, що забезпечує рівноправні та справедливі умови для всіх учнів, незалежно від їх соціального стану.

5. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	30
Семінарські заняття	6
Практичні заняття	24
Практикуми	-
Самостійна робота	60

6. Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2025-2026	2	3	спеціальність: 014.11 Середня освіта (фізична культура)	4 / 120	3	екзамен	нормативна

7. Пререквізити

Засвоєння змісту дисципліни «Основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури» сприяє підвищенню теоретичних знань та практичних умінь студентів з організації і проведення освітньої діяльності в школі, налагодження комунікації та взаємодії між вчителем фізичної культури, учнями та їх батьками, спрямовує діяльність майбутнього фахівця на впровадження інноваційних підходів та сучасних освітніх технологій.

8. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Навчальний заклад має: навчальний корпус з обладнаними аудиторіями; спортивний зал; відкриті спортивні майданчики, необхідний інвентар та обладнання для проведення занять з формування та вдосконалення педагогічної майстерності вчителя фізичної культури.

9. Політики дисципліни

При організації освітнього процесу в Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про самостійну роботу студентів; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення бакалаврів; Положення про практику бакалаврів; Положення про академічну доброчесність; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

10. Навчально-методична карта дисципліни:

Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття)/формат	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки
ЗМ 1. Теоретичні основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури Тема 1. Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури. Тема 2. Педагогічна культура вчителя фізичної культури Тема 3. Підвищення кваліфікації, атестація та самоосвіта вчителя фізичної культури	лекція, практичне заняття лекція, семінар практичне заняття лекція практичне заняття	Осн.: 1, 2, 4, 5, 7, 9. Доп.: 1, 2, 3, 5	20 год. ауд./18 год. СРС практичне виконання завдань практичне виконання завдань надати усну або письмову відповідь	7 балів 7 балів 6 балів
ЗМ 2. Компоненти педагогічної майстерності вчителя фізичної культури Тема 4. Педагогічна техніка, її компоненти. Тема 5. Культура педагогічного спілкування. Тема 6. Вирішення конфліктів у професійній діяльності.	лекція, практичне заняття лекція, практичне заняття лекція, семінар практичне заняття	Осн.: 3, 4, 5, 6, 9 Доп.: 1, 3, 6	38 год. ауд./32 год. СРС практичне виконання завдань практичне виконання завдань надати усну або письмову відповідь, практичне виконання завдань	7 балів 7 балів 6 балів

ЗМ 3. Професійна, творча та інноваційна діяльність вчителя фізичної культури Тема 7. Професійна діяльність вчителя фізичної культури. Тема 8. Педагогічна творчість вчителя фізичної культури. Тема 9. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності вчителя фізичної культури.	лекція, практичне заняття	Осн.: 3, 4, 5, 7, 8 Доп.: 2, 4, 6	27 год. ауд./15 год. СРС практичне виконання завдань практичне виконання завдань надати усну або письмову відповідь	7 балів
	лекція, практичне заняття			7 балів
	лекція, семінар практичне заняття			6 балів
Екзамен	практичне заняття	Осн.: 4, 7, 8	надати усну або письмову відповідь	40 балів

11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: тематичний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування (індивідуальне та фронтальне), письмове опитування, виконання практичних завдань, тестів та контрольних нормативів.

Методи самоконтролю: самоаналіз, самоспостереження, самовдосконалення.

Форма контролю:

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою.

Тематичне оцінювання здійснюється за допомогою виконання практичних завдань та тестів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
ЗМ-1	ЗМ-2	ЗМ-3	Екзамен	100
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів	

ЗМ1 ... ЗМ3 – змістові модулі

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Джерельна база

Основна навчальна література:

1. Гончаренко, І. С., & Шевченко, О. В. (2023). Особливості педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. *Health & Education*, (4), 240-245.
2. Гончаренко, І. С., & Шевченко, О. В. (2024). Інноваційні технології у системі формування педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (213), 110-114. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-110-114>
3. Мозолев, О.М. (2025). Основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури. Навчальний посібник. Хмельницький: Видавництво ХГПА, 126 с.
4. Мозолев, О.М., Хмара, М.А. (2024). Формування педагогічної майстерності майбутніх вчителів фізичної культури на заняттях зі спортивних ігор. *Педагогічний дискурс*, 36, 7-14.
5. Савченко, Н. С. (2024). Шляхи формування педагогічної майстерності у майбутніх учителів фізичної культури. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (214), 84-90. DOI: [10.36550/2415-7988-2024-1-214-84-90](https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-214-84-90)
6. Солтик, О. (2022). Оновлення змісту професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури на засадах інтегративного підходу. *Psychology Travelogs*,
7. Сороколіт, Н. (2022). Розвиток професійних компетентностей учителів фізичної культури в умовах Нової української школи. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, 2 (58), 22-28.
8. Турчак, А. Л., & Маркова, О. В. (2019). Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури у позакласній фізкультурно-оздоровчій та спортивно-масовій роботі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (183), 38-42. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2019-1-183-38-42>
9. Хома, Т. В. (2021). Основи педагогічної майстерності. Опорні конспекти лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 014 «Середня освіта (фізична культура)», освітній ступінь «бакалавр». Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 112 с.

Допоміжна

1. Грибан, Г.П., Отрошко, О.В., Солодовник, О.В., Крук, А.З., Засік, Г.В., Пуздимір, М.І., & Гошко, А.М. (2022). Формування професійних компетентностей учителя фізичної культури у здобувачів з використанням здоров'язбережувальних технологій навчання. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 6 (151), 46-51. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.6\(151\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.6(151).09)

2. Мозолев О.М. (2025). Курс лекцій з дисципліни «Теорія і методика здоров'я» : навч. посіб., Хмельницький : ХГПА, 162 с.
3. Оксенюк, І.В., Ковальський, В.В., & Кашуба, А.А. (2019). Формування професійних компетентностей майбутніх вчителів фізичного виховання засобами спортивних ігор. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 12 (120), 89-92. DOI: [10.31392/NPU-nc.series.15.2019.12\(120\)19.17](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2019.12(120)19.17)
4. Шевченко, О.В., & Мельнік, А.О. (2024). Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури засобами рухливих ігор. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 3К (176), 512-515. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K\(176\).115](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K(176).115)
5. Prystupa, Y., Muzyka, F., Kryshtanovych, S. ., Matviiv, V., & Ilkiv , O. (2022). The main pedagogical aspects of the formation of professional competence of students of physical culture. *Revista Tempos E Espaços Em Educação*, 15(34), e16974. <https://doi.org/10.20952/revtee.v15i34.16974>
6. Ivanii, I., Vertel, A., Zlenko, N., Butenko, V., & Biler, S. (2020). Competence and Professional Skills in Training Future Specialists in the Field of Physical Education and Sports. *Propósitos y Representaciones*, 8 (SPE2), e690. Doi: <http://dx.doi.org/10.20511/pyr2020.v8nSPE2.690>